

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

Соціальні стандарти держав ЄС

(назва дисципліни)

підготовки _____ **бакалавра** _____

(назва освітнього рівня)

Спеціальності _____ **232 Соціальне забезпечення** _____

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Соціальне забезпечення

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Соціальні стандарти держав ЄС» підготовки бакалавра, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 232 Соціальне забезпечення, за освітньо-професійною програмою Соціальне забезпечення.

Розробник: Белкіна-Ковальчук Олена Віталіївна, кандидат педагогічних наук, доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи протокол № 7 від 22 грудня 2021 р.

Завідувач кафедри:

(доц. Чернета С.Ю.)

I. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	23 Соціальна робота 232 Соціальне забезпечення Соціальне забезпечення. Перший (бакалаврський) рівень	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>120/ 4</u>		Рік навчання <u>2</u>
		Семестр <u>4</u> -ий
		Лекції <u>30</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>30</u> год. Лабораторні _____ год. Індивідуальні _____ год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота <u>52</u> год.
		Консультації <u>8</u> год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладача (- ів)

Викладач: Белкіна-Ковальчук Олена Віталіївна,
Науковий ступінь кандидат педагогічних наук,
Вчене звання доцент
Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи
Контактна інформація
Телефон: +380502789814,
Електронна пошта: belkina-kovalchuk.olena@vnu.edu.ua
Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Програма навчального курсу «Соціальні стандарти держав ЄС» складена відповідно до навчального плану підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 232 Соціальне забезпечення, освітньо-професійної програми Соціальне забезпечення вивчається в четвертому семестрі, формою контролю є залік. На вивчення навчальної дисципліни відведено 4 кредити (120 годин), у тому числі 30 годин лекційних, 30 год. практичних, 8 год. консультацій та 52 год. самостійної роботи.

Навчальний курс спрямований на формування у студентів комплексу соціально-політичних та економічних знань щодо функціонування інститутів влади, політичної системи країн ЄС, їх соціальної політики, соціальних стандартів, а також на формування соціально-політичної культури.

2. **Метою** викладання навчальної дисципліни є засвоєння студентами теоретичних засад становлення системи соціального захисту та законодавчого забезпечення соціальних стандартів в країнах ЄС.

Завданнями курсу є:

- формувати знання про соціальні стандарти країн ЄС;
- формувати вміння орієнтуватися в стандартах соціальної політики країн ЄС;
- розуміти механізми реалізації європейських та міжнародних соціальних стандартів.

4. Результати навчання (Компетентності)

Навчальна дисципліна спрямована на формування *інтегральної* (здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності соціального забезпечення або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.) та *загальних компетентностей* (ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК14. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети). А також низки *фахових компетентностей*: ФК1. Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком держави. ФК2. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення. ФК5. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці. ФК13. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності. ФК15. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій партнерів з соціальної допомоги для виконання завдань професійної діяльності.

Очікувані програмні результати навчання: ПР31. Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення. ПР32. Застосовувати базові знання про основи економічної допомоги об'єктам соціального захисту. ПР33. Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення. ПР34. Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення. ПРУ1. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження. ПРУ2. Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення. ПРУ5. Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення. ПРУ6. Визначати зміст співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення. ПРУ7. Застосовувати нормативно-правову базу в захисті прав та свобод різних соціальних груп населення. ПРК2. Виявляти готовність до взаємодії з колегами по роботі, приймати управлінські рішення в організації роботи виконавців. ПРК3. Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні. ПРАiВ1. Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення. ПРАiВ2. Аналізувати ефективність реалізації соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Методи та технології викладання ¹	Форма Контролю ² / Бали
Змістовий модуль 1. Міжнародні та європейські соціальні стандарти: загальні положення							
Тема 1. Поняття та система міжнародних соціальних стандартів.	9	4	2	3	-	лекція-диспут / Zoom, Moodle	РМГ /1
Тема 2. Соціальна політика та соціальне забезпечення.	10	4	2	3	1	метод круглого столу / Zoom, Moodle	РМГ /1
Тема 3. Соціальні стандарти у соціальному забезпеченні	9	4	2	3	-	лекція-диспут / Zoom, Moodle	РМГ /2
Тема 4. Європейські та міжнародні стандарти права на гідний рівень життя.	9	4	2	3	-	лекція-диспут / Zoom, Moodle	РМГ/2
Тема 5. Соціальні стандарти у сфері праці країн-членів ЄС. Міжнародні соціальні стандарти права на відпочинок і дозвілля	9	4	2	3	-	лекція-диспут / Zoom, Moodle	РМГ/2
Тема 6. Соціальні стандарти пенсійного забезпечення в країнах ЄС	9	4	2	3	-	лекція-диспут / Zoom, Moodle	ДС, РМГ /2
Тема 7. Соціальні стандарти міграційної політики ЄС	9	2	2	3	-	лекція-диспут / Zoom, Moodle	ДС, РМГ /1
Тема 8. Реалізація міжнародних соціальних стандартів. Стандарти в галузі захисту соціальних прав	9	4	2	3	-	лекція-диспут / Zoom, Moodle	ДС, РМГ /1
Разом за модулем 1	71	30	16	24	1		12
Змістовий модуль 2. Європейські соціальні стандарти							
Тема 9. Соціальні стандарти Польщі	7	-	2	4	1	Zoom, Moodle	ДС, РМГ /4
Тема 10. Соціальні стандарти Німеччини	7	-	2	4	1	Zoom, Moodle	ДС, РМГ /4
Тема 11. Соціальні стандарти Франції	7	-	2	4	1	Zoom, Moodle	ДС, РМГ /4
Тема 12. Соціальні стандарти Іспанії	7	-	2	4	1	Zoom, Moodle	ДС, РМГ /4
Тема 13. Соціальні стандарти Балканських країн	7	-	2	4	1	Zoom, Moodle	ДС, РМГ /4
Тема 14. Соціальні стандарти Швеції	7	-	2	4	1	Moodle	ДС, РМГ/4
Тема 15. Соціальні стандарти Нідерландів	7	-	2	4	1	Zoom, Moodle	ДС, РМ /4
Тести, контрольна робота 2							
Разом за модулем 2	49	-	14	28	7		28
Види підсумкових робіт						Бал	

Модульна контрольна робота						60/МКР
ІНДЗ (за наявності)						-
Інше (вказати)						-
Всього годин/ Балів	120	30	30	52	8	120/100

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з форм навчання або симбіоз у формі он-лайн лекцій для студентів з індивідуальним планом навчання або заочної форми навчання, а також для студентів, які мають пропуски з поважних причин та/або під час карантинних обмежень. ^{2/} Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, тощо. У випадку набору студентів менше 15 (малокомплектна група) кількість аудиторних годин зменшується вдвічі. Теми не розглянуті аудиторно опрацьовуються студентами самостійно.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Змістовий модуль 1. Міжнародні та європейські соціальні стандарти: загальні положення

Тема 1. Поняття та система міжнародних соціальних стандартів

Сутність поняття стандарт, державний стандарт. Заповнити таблицю

Поняття	Тлумачення	Джерело

Проаналізувати найважливіші джерела міжнародних соціальних стандартів: Загальну декларацію прав людини, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Європейську соціальну хартію, Європейський кодекс соціального забезпечення, Конвенцію Міжнародної організації праці.

Тема 2. Соціальна політика та соціальне забезпечення

За методом 6 капелюхів охарактеризувати різні моделі соціальної політики

Тема 3. Соціальні стандарти у соціальному забезпеченні

Проаналізуйте конвенції Міжнародної організації праці, що містять стандарти права на гідний рівень життя та права на соціальне забезпечення.

Як реалізуються міжнародні соціальні стандарти права на гідний рівень життя та права на соціальне забезпечення у законодавстві України?

Тема 4. Європейські та міжнародні стандарти права на гідний рівень життя

Охарактеризувати за показниками країни різного рівня розвитку (тривалість життя; грамотність населення; середня тривалість навчання; реальний ВВП на душу населення у купівельній спроможності, до долара; сумарний коефіцієнт народжуваності (середня кількість дітей, народжених жінкою у фертильному віці; коефіцієнт старіння населення; співвідношення 10% найбагатших до 10% найбідніших; частка населення, яке проживає за межею бідності; співвідношення мінімальної та середньої заробітної плати; мінімальний рівень погодинної заробітної плати; рівень безробіття; кількість правопорушень на 100 тис. населення; рівень депопуляції (кількість народжених до кількості померлих); кількість психічних патологій).

Тема 5. Соціальні стандарти у сфері праці країн-членів ЄС. Міжнародні соціальні стандарти права на відпочинок і дозвілля

У яких міжнародних актах втілений стандарт права на відпочинок і дозвілля? Розкрийте елементи цього міжнародного стандарту.

Як реалізуються міжнародні соціальні стандарти права на працю, на об’єднання для захисту економічних і соціальних інтересів, на відпочинок і дозвілля в законодавстві України?

Тема 6. Соціальні стандарти пенсійного забезпечення в країнах ЄС

Проаналізувати переваги та недоліки стандартів державних, накопичувальних та комерційних систем пенсійного забезпечення

Тема 7. Соціальні стандарти міграційної політики ЄС

Підготуватись до дискусії на тему: «Сучасна міграційна ситуація в об'єднаній Європі»

Тема 8. Реалізація міжнародних соціальних стандартів. Стандарти в галузі захисту соціальних прав

Обґрунтувати соціальні права й соціальні стандарти в системі прав людини, їх взаємозв'язок.

Змістовий модуль 2. Європейські соціальні стандарти

Тема 9. Соціальні стандарти Польщі

Підготувати мультимедійну презентацію по темі заняття.

Тема 10. Соціальні стандарти Німеччини

Підготувати мультимедійну презентацію по темі заняття

Тема 11. Соціальні стандарти Франції

Підготувати мультимедійну презентацію по темі заняття

Тема 12. Соціальні стандарти Іспанії

Підготувати мультимедійну презентацію по темі заняття

Тема 13. Соціальні стандарти Балканських країн

Підготувати мультимедійну презентацію по темі заняття

Тема 14. Соціальні стандарти Швеції

Підготувати мультимедійну презентацію по темі заняття

Тема 15. Соціальні стандарти Нідерландів

Підготувати мультимедійну презентацію по темі заняття

IV. Політика оцінювання

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання.

Для усвідомленого й системного засвоєння курсу необхідною є систематична навчально-пізнавальна робота студентів в усіх видах і формах її організації: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота.

Контроль успішності студентів здійснюється з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання.

Аудиторні заняття переважно проводяться у вигляді лекцій, найчастіше – проблемних лекцій та лекцій-диспутів; практичних занять – з використанням інтерактивних методів: бесіда, дискусія, «асоціативний куш», проєктна діяльність та робота в малих групах.

На практичному занятті студенти презентують конкретну проблему, вчать дискутувати, аргументовано доводити свою точку зору; об'єктивно оцінювати власні знання й уміння, а також, як експерти – знання своїх колег-одногрупників.

Під час вивчення курсу передбачається 2 модульні контрольні роботи.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів за кредитно-модульною системою <https://ed.vnu.edu.ua/upload/docs/34/d57a3defea8df2754eb8599a0234845e.pdf>

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

Обов'язковими є:

1) поточний контроль – мультимедійне представлення завдання по темі, передбаченій силабусом, яке передбачає не лише володіння теоретичними знаннями, але й практичними вміннями. Поточний контроль – максимум **40 балів**;

2) написання МКР (їх 2, після вивчення кожного з двох змістових модулів), перша МКР оцінюється **40 балами**, друга МКР – **20 балів**.

Відвідування практичних занять є обов'язковим. У форс-мажорних ситуаціях навчання може проходити також в он-лайн формі (за погодженням з деканатом).

Отримані сертифікати підвищення кваліфікації, участь у Вебінарах та ін., тема яких відповідає навчальній дисципліні зараховуються як: **6-15 год.** як виступ на 2 практичних; 15-30 год. як МКР відповідно до теми. Зарукування результатів формального, неформального та інформального навчання здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>.

Академічна доброчесність: виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 1 бал). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

V. Підсумковий контроль

Оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів за кредитно-модульною системою. <https://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/34/d57a3defea8df2754eb8599a0234845e.pdf>

Формою підсумкового контролю є залік.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки (менше 60 балів), або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає залік у формі написання тестових завдань (20 завдань). Результати модульних контрольних робіт скасовуються. Максимальна кількість балів при складанні заліку 60 балів. Якщо студент набирає за результатами поточного контролю і заліку менше 60 балів, залік він складає повторно. Складання та перескладання заліку проводиться згідно розкладу.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Розподіл балів для денної форми навчання

Поточний контроль (мах = 40 балів)	Модульний контроль	Загальна кількість
---------------------------------------	--------------------	--------------------

														(max = 60 балів)		балів	
Модуль 1														Модуль 2			
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2							МКР 1	МКР 2	100
T 1	T2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	T 15	40	20	
1	1	2	2	2	2	1	1	4	4	4	4	4	4	4			

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Андрейко В. Розвиток міграційних процесів в Європі та Україна. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Історія»*. 2019. Вип. 2 (41). С. 134-142.
2. Безушко М. С. Міграційна політика ЄС: виникнення та проблеми сьогодення. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 1. 2020. С. 276-278. URL : http://lsei.org.ua/1_2020/69.pdf
3. Бобильов В. В. Міграційна політика (сутність, структурна будова, основні типи). Влада. 2009. С. 61-64.
4. Волохов О.С. Контроль за дотриманням міжнародноправових актів у сфері праці: сучасний стан та перспективи. *Часопис Київ. ун-ту права*. 2012. № 2. С. 203-206.
5. Діденко Н. Г. Європейська соціальна політика і моделі соціального партнерства: навчально-методичний посібник посібник. Донецьк : ДонДУУ, 2011. 219 с.
6. Заставна О. Міграційна політика ЄС у контексті безпеки країн Європейського союзу. *Міжнародне право*. № 1. 2021. С. 276-281.
7. Ізюмська В. А., Куряча Н. В. Аналіз стандартів накопичувальних та комерційних систем пенсійного забезпечення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Випуск 10. Частина 1. 2016. С. 121-124. URL : http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/10_1_2016ua/29.pdf
8. Європейська соціальна хартія (Переглянута) Страсбург, 3 травня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 51.
9. Капустинський В. А. Європейський суд з прав людини як одна із основних міжнародних правозахисних інституцій загальноєвропейської системи захисту прав людини. *Вісн. Верхов. Суду України*. 2005. № 12. С. 28-29, 39.
10. Клименко А. Л. Міжнародно-правові гарантії здійснення права людини на соціальне забезпечення. *Право та інновації*. № 1 (13). 2016. С. 238-244. URL : <https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2016/05/Klimenko13.pdf>
11. Кулачок-Тітова Л. В., Мороз С. В. Право на страйк : міжнародні нормативні акти та закордонний досвід. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*. № 1137, Вип. 18. С. 122-126. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIPR_2014_1137_18_33
12. Кулачок-Тітова Л. В., Мороз С. В. Реформування Українського Трудового Законодавства В Контексті Відповідності Міжнародним Трудовим Стандартам. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*. № 19. 2015. С. 84-88.
13. Малиновська О. А. Сучасний розвиток міграційної політики ЄС та міграційні перспективи України. *Демографія та соціальна економіка*. 2021, № 2 (44). С. 92-109.
14. Мицай М. Міжнародні соціальні стандарти у системі джерел пенсійного права

України. *Публічне право*. № 2 (30). 2018. С. 247-255. URL : <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/30/32.pdf>

15. Міграційна політика Європейського союзу : виклики та уроки для України (аналітична доповідь) / О. А. Малиновська. К. : НІСД, 2014. 48 с.
16. Міжнародні соціальні стандарти : навч. посіб. / авт.: А. М. Юшко, Н. М. Швець; за заг. ред. В. В. Жернакова. Х. : Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2013. 121 с.
17. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В. Н. Міжнародно-правові стандарти прав людини : навч. Посібник. Дніпро : ДДУВС, 2019. 184 с.
18. Пак А. К. Проблеми міграційної політики європейських країн і шляхи їх вирішення. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. 2017. № 6. С. 54-57.
19. Руднєва О.М. Місце громадських організацій у міжнародному механізмі захисту прав і свобод людини. // *Наук. вісн. Дніпропетров. держ. ун-ту внутр. Справ : зб. наук. пр. / Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ*. Д. : ДДУВС, 2010. № 2 (48). С. 71-78.
20. Середа О. Г. Європейські стандарти організації праці. *Право та інновації*. № 4 (12). 2015. С. 110-116. URL : <https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2016/04/Sereda12.pdf>
21. Скуратівський В. А., Палій О. М. Основи соціальної політики : навч. посіб. К. : МАУП, 2002. 200 с.
22. Соціальна і гуманітарна політика : підручник / [авт. кол. : В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського. К. : НАДУ, 2016. 792 с.
23. Соціальні стандарти. URL : http://pidruchniki.com/1971031653447/ekonomika/sotsialni_standarti
24. Стрілець М. Політика Європейського Союзу та провідних європейських держав щодо зниження рівня нелегальної міграції / Науково-дослідний центр проблем національної безпеки. URL : <http://nicpnb.ru/analytics/politika-evropejskogo-soyuza-i-vedushhihevropejskih-gosudarstv-po-snizheniyu-urovnyanelegalnoj-migratsii/>
25. Сташків Б. І. Право соціального забезпечення. Загальна частина : навчальний посібник. Чернігів : ПАТ «ПВК» «Десна», 2016. 692 с.

Інтернет-ресурси

1. Близько 30% українців в Польщі змінили роботу через COVID-19. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3112487-blizko-40-ukrainsiv-u-polsi-zminili-robotucerez-covid19.html>
2. До України в 2020 році надійшов рекордний обсяг грошових переказів. URL: <https://www.dw.com/uk>
3. Вімон П. Міграція в Європі : подолання кризи солідарності. Брюссель, 2017. URL : <http://carnegie.ru/2017/02/09/ru-pub-67923>
4. В Польше ждут заробитчан: на каких предприятиях будет работа до конца года. URL: https://ubr.ua/labor-market/work-in-fi_gures/nemotrja-na-karantin-ukraintsyvnov-nachaliezditi-na-zarabotki-v-polshu-3893371.
5. Дослідження: Через коронавірус мігранти в Польщі все менше думають про заробітки в Німеччині. URL : <https://naszwybir.pl/doslidzhennya-cherez-koronavirus-migrantyv-polshhi-vse-menshe-dumayut-pro-zarobitky-v-nimechchyni/>
6. Європейський кодекс соціального забезпечення (переглянутий), Рим, 06.11.1990

URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_651

7. Конвенція Міжнародної організації праці № 102 про мінімальні норми соціального забезпечення URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_011

8. Конвенція про статус біженців (Женевська конвенція) від 28 липня 1951 року. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011

9. Міграційна політика ЄС – це катастрофа. Politiken. URL : <https://inosmi.ru/social/20170403/239022762.htm>

10. Міжнародна конвенція про захист прав всіх трудящих – мігрантів та членів їх сімей : Міжнародний документ від 18.12.1990. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_203.

11. Міжнародна організація праці // Вікіпедія. Вільна енциклопедія. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/Міжнародна_організація_праці

12. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права : Міжнародний документ від 16.12.1966. URL : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_043.

13. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, прийнятий 16 грудня 1966 року Генеральною Асамблеєю ООН. (ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148-VIII 19.10.73) URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042

14. Міжнародно-правові стандарти у сфері праці і трудових відносин. Ebook Time. URL : http://www.ebooktime.net/book_75_glava_73.html.